

Kijów, 25.01.2016 r.

YEGOR SOBOLEV WZYWA DO ZBADANIA PRZYPADKÓW KORUPCJI WŚRÓD ŚLED CZYCH UKRAIŃSKICH W SPRAWIE MUKHTARA ABLYAZOVA I SYRYMA SHALABAYEVA

W dniu 14.01.2016 r., poseł do Parlamentu Ukrainy, Przewodniczący Komitetu ds. Zapobiegania i Zwalczania Korupcji przy Radzie Najwyższej Ukrainy i jeden z autorów ustawy o lustracji Yegor Sobolev wezwał Prokuraturę Generalną do dokładnego zbadania upublicznionych przypadków nadużyć, popełnionych przez ukraińskich śledczych w postępowaniu przeciwko kazachstańskiemu politykowi Mukhtarowi Abljazovowi¹ i jego krewnemu, Syrymowi Shalabayevowi.²

Na Litwie rozpatrywane są wnioski Ukrainy i Kazachstanu w sprawie ekstradycji Syryma Shalabayeva. W dniu 07.12.2015 r., podano do wiadomości publicznej, iż **podstawą do skierowania przez Ukrainę wniosku o ekstradycję Syryma Shalabayeva była decyzja Volodymyra Guzyra, byłego zastępcy prokuratora generalnego, który uczestniczył w skandalach korupcyjnych.** Według doniesień mediów, to właśnie Guzyr sprzeciwiał się przeprowadzeniu śledztwa w sprawie „diamentowych” prokuratorów-tapówkarzy Volodymyra Shapakina i Aleksandra Korniytsa.

Volodymyr Guzyr przesłał do Wydziału Ekstradycyjnego raport, zgodnie z którym wszystkie prawa Syryma Shalabayeva „są przestrzegane”, postępowanie karne „nie ma motywów politycznych”, a Ukraina „nie narusza” gwarancji międzynarodowych w tej sprawie. Szef Urzędu Współpracy Międzynarodowo- Prawnej GPU (Prokuratury Generalnej Ukrainy) Oleksandr Kovalenko poinformował przedstawicieli Fundacji Otwarty Dialog, że **Ukraina wysłała do Polski podobny wniosek o ekstradycję Syryma Shalabayeva, lecz „otrzymała odmowę”.**

W dniu 16.11.2015 r. organizacje obrony praw człowieka: Centrum Swobód Obywatelskich, Centrum Informacji o Prawach Człowieka, Fundacja Otwarty Dialog, Kazachstańskie Międzynarodowe Biuro Praw Człowieka i Praworządności stwierdziły oczywisty kontekst polityczny ścigania karnego Syryma Shalabayeva, prowadzonego w ramach sprawy polityka opozycyjnego Mukhtara Abljazova.³

Yegor Sobolev zwraca uwagę na informacje, pozyskane od organizacji praw człowieka, że Ukraina nie może zagwarantować Syrymowi Shalabayevowi uczciwego procesu i odpowiedniego traktowania, dopóki system sądownictwa i organów ścigania nie zostanie całkowicie zreformowany: *„Te okoliczności, zgodnie ze standardami umów międzynarodowych, stanowią podstawę do odmowy ekstradycji osoby”.*

Yegor Sobolev zwraca się z prośbą o przesłanie kopię opinii Volodymyra Guzyra, a także o *„poinformowanie, czy Prokuratura Generalna Ukrainy wzięta pod uwagę argumenty międzynarodowych organizacji obrony praw człowieka i postów do Parlamentu Europejskiego odnośnie politycznego charakteru sprawy Mukhtara Abljazova i Syryma Shalabayeva oraz nieprzejrzystości procedur ekstradycyjnych”.* Ponadto, parlamentarzysta wzywa do *„wyjaśnienia, czy zostanie ponownie zbadana legalność podstaw do wydania wniosku o ekstradycję Syryma Shalabayeva, biorąc pod uwagę wielokrotne precedensy odmowy wniosku ekstradycyjnego Ukrainy ze strony Polski (sprawa Syryma*

¹ <http://en.odfoundation.eu/a/6869,report-analysis-of-documents-in-the-case-of-ablyazov>

² <http://en.odfoundation.eu/a/6857,report-political-persecution-of-syrym-shalabayev>

³ <http://en.odfoundation.eu/a/7039,human-rights-defenders-write-to-lithuanian-authorities-in-support-of-syrym-shalabayev>

Shalabayeva – przyp.red.), Wielkiej Brytanii (sprawa Igora Kononko – przyp.red.) i Czechy (sprawa Tatiany Paraskevich – przyp.red.)”.

Ponadto, Yegor Sobolew zawiadamia prokuraturę o opublikowanych przypadkach nielegalnego wpływu na śledczych ukraińskich w sprawie Syryma Shalabayeva i Mukhtara Ablyazova: *„Dowodem wpływu na śledztwo ukraińskie, według obrońców praw człowieka, jest otwarte postępowanie karne przeciwko śledczemu MSW Ukrainy Maksymowi Melnykowi, któremu nieuprawnione osoby, zgodnie z opublikowaną w mediach korespondencją elektroniczną, udzielały porad na temat prowadzenia działań śledczych.”*

Postępowanie karne przeciwko śledczemu Melnikowi niejednokrotnie próbował umorzyć śledczy prokuratury kijowskiej Sergiy Khodakivskiy. Jego działaniami mogli kierować przedstawiciele rządu kazachstańskiego (zgodnie z treścią opublikowanej korespondencji). Fundacja Otwarty Dialog, na drodze sądowej, doprowadziła to wszczęcia postępowania karnego w dniu 23.07.2015 r. przeciwko śledczemu Khodakivskiemu pod zarzutem nadużycia władzy. **Lecz w dniu 30.09.2015 r. prokuratura kijowska umorzyła postępowanie przeciwko swojemu śledczemu. Jednocześnie Fundacji Otwarty Dialog, która jest wnioskodawcą w tej sprawie, nawet nie poinformowano o zamknięciu sprawy.**

Podkreślając potrzebę przeprowadzenia niezależnego dochodzenia w tej sprawie, Yegor Sobolev zwraca się z prośbą do Prokuratora Generalnego o odpowiedź na następujące pytania:

- Na jakiej podstawie zostało umorzone postępowanie przeciwko śledczemu Khodakivskiemu i dlaczego nie poinformowano o tym obrońców praw człowieka?
- Czy opublikowana korespondencja została włączona do akt sprawy i czy zostały przeprowadzone wszystkie niezbędne działania śledcze? W jaki sposób prokuratura kijowska zapewniła bezstronność dochodzenia w sprawie własnego pracownika?
- Czy śledczy prokuratury Khodakivskiy nadal bierze udział w postępowaniu karnym przeciwko śledczemu MSW Melnikowi, biorąc pod uwagę jego wielokrotne próby umorzenia tego postępowania?

W celu otrzymania bardziej szczegółowych informacji, prosimy o kontakt:

Igor Savchenko – igor.savchenko@odfoundation.eu

Lyudmyla Kozlovska – lyudmylakozylovska@odfoundation.eu

Fundacja Otwarty Dialog